

Klapetek, Martin

**Zpráva z osmého ročníku islamologické konference, České
Budějovice, 7.-8. listopadu 2024**

Religio. 2025, vol. 33, iss. 1, pp. 119-121

ISSN 1210-3640 (print); ISSN 2336-4475 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/Rel2025-40550>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/digilib.82250>

License: [CC BY-NC-ND 4.0 International](#)

Access Date: 08. 07. 2025

Version: 20250708

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Zpráva z osmého ročníku islamologické konference, České Budějovice, 7.-8. listopadu 2024

MARTIN KLAPETEK

Teologická fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, České Budějovice, Česko
• klapetek@tf.jcu.cz • ORCID 0000-0001-9848-7053

Ve čtvrtek 7. listopadu a v pátek 8. listopadu 2024 uspořádala Katedra filosofie a religionistiky Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (TF JU) společně s Centrem pro studium evropského islámu osmý ročník odborné konference s mezinárodní účastí „Česká a slovenská islamologie 2024: současná témata a budoucí výzvy“. Setkání se zúčastnili kolegové a kolegyně z Budapešti, Prahy, Plzně, Olomouce, Českých Budějovic, Trnavy, Košic a Bratislavy. Oproti předchozím ročníkům se zvýšil počet přednášejících a opět se proměnila jejich skladba. Obojí lze podle mého názoru považovat za pozitivní trend.

Konferenci otevřela zvaná přednáška na téma „The Early Nizāri Ismailis and their Neighbours in Northern Iran before 1256 - New Sources, New Approaches, New Results“, kterou pronesl Miklós Sárközy (Károli Gáspár University of the Reformed Church in Hungary). Mezi přítomnými českými a slovenskými odborníky se poté rozvinula diskuse o výzkumu islámských dějin na základě nově získaných pramenů. Díky výběru hlavních řečníků se daří dopad setkání rozšířit na středoevropský kontext.

Ve čtvrteční sekci vystoupil Ehsan Arzroomchilar (TF JU) se svým referátem „Politics of Artefacts and Imposing Power through Design“. Dlouho jsme debatovali o tom, jak charakterizovat skupiny osob, které cíleně svým jednáním omezují svobodné používání veřejného prostoru v Íránu. Sajjad Ahmad (Department of Social Sciences and Liberal Arts, Institute of Business Administration Karachi) online hovořil o komplikované situaci šíitské minority žijící v severním Pákistánu. Jazykově kompaktní panel uzavřel Dušan Deák (Katedra porovnávací religionistiky, FF UK v Bratislavě) svým komparativním zamyšlením „Yoga as seen by the Indian Muslim saint-poets“. Přednášející měli k dispozici vždy dvacet minut a po nich následovala předsedajícím moderovaná diskuse. Se svými

Religio 33/1, 2025, 119-121.

<https://doi.org/10.5817/Rel2025-40550>

This work can be used in accordance with the Creative Commons BY-NC-ND 4.0 International license terms and conditions (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

dotazy a komentáři se mohli zapojit také přítomní vyučující a studenti z JU či návštěvníci z řad veřejnosti.

V pátek ráno konference pokračovala druhou sekci, která se věnovala současnosti Blízkého východu. Marek Čejka (AMBIS Vysoká škola) představil bouřlivý vývoj v Izraeli a Palestině po 7. říjnu 2023. Následně jsme zůstali u této problematiky v širší geografické oblasti. Josef Kraus (Katedra politologie, FSS MU) popsal iránskou perspektivu konfliktu v Gaze. Kompaktní panel uzavřel Attila Kovács (Katedra porovnávací religionistiky, FF UK v Bratislavě) svým referátem na téma „Písň války a míru: náboženství, aktivismus a populární hudba mezi Jeruzalémem a Gazou“. Po všech příspěvcích následovala odborná diskuse mezi přednášejícími a posluchači. Kladli jsme především důraz na otevřenost v rámci kritické výměny názorů.

Páteční dopoledne přineslo první dva souběžné panely. Z organizačních důvodů jsme se již minulý ročník vrátili k této praxi. Letos jsme dokonce díky velkému zájmu nových kolegů a kolegyň o vystoupení museli zvýšit počet paralelních zasedání. Vytváření finálního programu volněji definované odborné konference je totiž pokaždé výzvou. Až do poslední chvíle nelze odhadnout, jak bude akce nakonec probíhat. Třetí sekce sice pokračovala v předchozí problematice, ale zasadila ji do širších souvislostí. Na příklad po velice zajímavém vystoupení Lenky Hrabalové (bez afiliace) se dlouho debatovalo o financování terorismu skrze kradené kulturní dědictví.

Ve stejnou dobu zazněly v druhém konferenčním sále referáty o široce pojatém výzkumu islamofobie. Katarína Csikosová (Katedra porovnávací religionistiky, FF UK v Bratislavě) hovořila o kontinuitě tohoto fenoménu na Západě s ohledem na předcházející antisemitismus. Jiný úhel pohledu nabídl Josef Lenč (Katedra filozofie a aplikované filozofie, FF UCM v Trnavě) svým politologickým příspěvkem „Aby sme sa nestali kalifátom. Sonda do sveta islamofóbných konšpirácií“. Soustředil se na slovenský kontext, a to především na různorodé osobnosti současného politického života. Během následujících diskusí se jasně ukázalo, že se jedná o klíčové téma. Rádi bychom se mu více věnovali v následujících ročnících naší konference.

Odpoledne druhého dne otevřela sekce věnovaná různorodým tématům současné islamologie. Christopher Helton (bez afiliace) přednesl referát „Islam and the postcolonial world in literary horror“. Úspěšně tak navázal na poutavou problematiku, které se věnoval během předchozích setkání. Tématem následujícího příspěvku byly socio-kulturní a politické bariéry spojené s používáním antikoncepce na Blízkém východě, které představila Veronika Sobotková (Katedra blízkovýchodních studií, FF ZČU). Vystoupení korespondovalo s obecněji laděným posterem její katedrové kolegyňe Václavy Tlilí na téma „Abortus voluntarius v islámské tradici: Stanoviska právních škol a jejich významných představitelů“. Na závěr tohoto panelu

Zuzana Rendek (Katedra antropologie, FHS UK) hovořila o zajímavém tématu češství druhé generace muslimů. Jednou z charakteristik letošního ročníku konference byl výrazný počet referátů zaměřených na zahraniční témata. Proto jsem byl velice rád, že přednášející takto navázala na svá předchozí vystoupení.

Novinkou osmého ročníku naší konference byla odpolední paralelní sekce. Sešli se na ní čeští kolegové hned ze tří teologických fakult. Jaroslav Franc (Katedra komunikace, CMTF UPOL) se komparativně zaměřil na kulturní konverze v islámu a křesťanství 21. století. Osobu Ježíše jako předmět křesťansko-muslimského dialogu v díle profesora A. K. Cragga představil Radislav Novotný (ETF UK). Lukáš de la Vega Nosek (Katedra religionistiky, HTF UK) posluchače seznámil se svými předběžnými poznámkami o pohledu Mohammeda Ábid al-Džábrího na Korán. Na první pohled působil panel tematicky roztříštěně. Přesto se později v diskuzích ukázalo, že lze v problematice nalézt styčné body například s ohledem na metodologii. Přesně to odpovídá zaměření naší konference, kde se snažíme přiblížit současný stav bádání nebo výsledky z výzkumů.

Náměty dvou závěrečných konferenčních panelů byly zaměřeny na dějiny a současnost Balkánu. Andrej Mentel (Ústav sociálnej antropológie, FSEV UK v Bratislave) posluchačům nastínil historiografické a politologické souvislosti bogomilského mýtu a šíření islámu v Bosně a Hercegovině. Následoval referát „Příbytek Bosna – Dáru l-islám, nebo Dáru l-harb?“, který přednesl Lukáš Větrovec (Katedra porovnávací religionistiky, FF UK v Bratislave). V naznačené problematice jsme dále pokračovali v obecnější rovině. Zora Hesová (Ústav politologie, FF UK) představila politologickou reflexi institucionalizace islámu na Balkáně na případu Islámského společenství Bosny a Hercegoviny. Matej Karásek (Katedra porovnávací religionistiky, FF UK v Bratislave) panel uzavřel metodologickým příspěvkem o roli islámu a muslimů v konstruování (sebe)obrazu Balkánu. Zajímavost problematiky a tematická kompaktnost předcházely ztrátě pozornosti u posluchačů, která je typická pro závěrečné sekce odborných setkání.

Rád bych na tomto místě poděkovat České společnosti pro religionistiku za zástitu nad naší akcí. Dále díky patří i Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích za poskytnutí finančních prostředků v rámci mimořádného projektu rozvoje výzkumné organizace.

Během dvou dní byla příležitost vyslechnout řadu podnětných vystoupení a diskusí vztahených k současnému životu muslimů především na Balkáně a na Blízkém východě. Díky pozitivním zkušenostem s předchozími ročníky konference se podařilo oslovit dalších české a slovenské kolegy a kolegyně. Takto se postupně rýsuje kompletní odpověď na otázku, o čem diskutuje současná česká a slovenská islamologie.